

Udvalget anfører i betænkningen s. 119, at afbetalingslovens § 18 vist nok aldrig har været brugt, men at den dog må antages at have en vis forebyggende virkning. Udvalget finder, at der fortsat i ganske specielle tilfælde bør være mulighed for frakendelse, og foreslår derfor, at adgangen hertil opretholdes og samtidig udvides til at omfatte alle kredittøb. Udvalget foreslår endvidere, at der tillægges forbrugerombudsmanden en kompetence til at fremsætte anmodning om frakendelse, jfr. § 42 i udvalgets lovudkast. Efter udvalgets forslag kan frakendelse kun ske, hvis den pågældende har drevet virksomhed med salg på kredit »i grov strid med god forretningsskik«. Det kræves derimod ikke, at der skal foreligge et strafbart forhold, hvilket dog efter udvalgets opfattelse formentlig altid vil være tilfældet i praksis.

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at der fortsat må antages at være behov for en frakendelsesregel, men har dog af principielle strafferetlige grunde fundet, at reglen bør udformes i overensstemmelse med de almindelige principper for retlighedsfrakendelse i straffelovens §§ 78-79. Dette indebærer, at frakendelse er betinget af en dom for et strafbart forhold, og at det endvidere er en betingelse, at det udviste forhold indebærer en nærliggende fare for misbrug ved udøvelse af virksomheden. Det bemærkes i den forbindelse, at en del af de eksempler på usunde forretningsprincipper, som man ved udformningen af den gældende regel i afbetalingslovens § 18 mente kunne føre til en sag om retlighedsfrakendelse, jfr. s. 50 i betænkning om køb på afbetaling (1950), nu i medfør af nyere lovgivning i vidt omfang er strafsanktioneret. Såvel lov om mærkning og skiltning med pris samt markedsføringsloven indeholder således regler om straf for misvisende eller manglende reklamer eller mærkning, ligesom markedsføringsloven og lov om visse forbrugeraftaler (dørsalg m. v.) strafsanktionerer visse særligt pågående salgsmetoder.

Efter 2. pkt. finder straffelovens § 79, stk. 1, 3. pkt., og stk. 2-3, tilsvarende anvendelse. Efter straffelovens § 79, stk. 1, 3. pkt., sker frakendelse på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom eller indtil videre, i hvilket tilfælde spørgsmålet om fortsat udelukkelse fra den pågældende virksomhed efter 5 års forløb kan indbringes for retten. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker inden 5 år, jfr. straffelovens § 79, stk. 3.

Til stk. 2.

Justitsministeren finder af de i betænkningen s. 119 anførte grunde, at kompetencen til at afgøre, om der skal nedlægges påstand om retlighedsfrakendelse, bør tilkomme forbrugerombudsmanden. Stk. 2 bestemmer derfor, at påstand om retlighedsfrakendelse efter stk. 1 nedlægges af anklagemyndigheden efter anmodning fra forbrugerombudsmanden. Skønner anklagemyndigheden, at der under en straffesag kan blive tale om at nedlægge påstand om retlighedsfrakendelse efter stk. 1, skal sagen således forelægges forbrugerombudsmanden. Der henvises herom til betænkningen s. 119.

Til stk. 3.

I betænkningens udkastets § 42, stk. 2, 2. pkt., er stillet forslag om, at markedsføringslovens § 13, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse, således at frakendelsessager skal behandles ved sø- og handelsretten i København, såfremt nærmere kendskab til markedsføringsforhold skønnes at være af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Udvalget antager, at sager, hvor der nedlægges påstand om retlighedsfrakendelse, som altovervejende hovedregel bør indbringes for sø- og handelsretten, jfr. betænkningen s. 120.

Da antallet af sager om retlighedsfrakendelse må antages at blive ret få, kan justitsministeriet tiltræde, at sager om retlighedsfrakendelse så vidt muligt bør behandles ved sø- og handelsretten i København, særligt hvis nærmere kendskab til kredittøbsforhold skønnes at være af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

I stk. 3 er det derfor bestemt, at straffesager vedrørende overtrædelse af kredittøbsloven, hvori der nedlægges påstand om frakendelse efter stk. 1, kan behandles ved sø- og handelsretten i København. Skønnet over, om en sag bør indbringes for sø- og handelsretten, tilkommer anklagemyndigheden, som forudsættes at udøve dette i samråd med forbrugerombudsmanden.

Herudover gælder de almindelige regler i retsplejelovens kapitel 63 om værneting og forening af straffesager. Retsplejelovens regler går i korthed ud på, at sagen, når der rejses tiltale for flere strafbare forhold, skal behandles ved den ret, hvorunder den lovovertrædelse hører, som nærmest har givet anledning til forfølgningen. Retten kan dog afvise den del af sagen, der ikke i øvrigt hører under dens virkekreds, dersom forening ikke findes hensigtsmæssig. Den praktiske virkning af de foreslåede regler er således, at sager, hvori der er spørgsmål om retlighedsfrakendelse, vil blive behandlet ved sø- og handelsretten, såfremt der alene